

Predikan

Fastlagssöndagen 2013, årg. 2

Psalmer: 135, - , 673, 204, 45, 38 b

Pär-Magnus Möller

Jesus hade precis ridit in i Jerusalem – folkmassorna hade följt honom och ropat sitt hosianna. Evangelisten Johannes gör en liten märklig iakttagelse: ”Bland dem som kommit upp till högtiden för att tillbe fanns några greker”. Grek betydde i detta sammanhang att de inte var Israeliter utan kom från den grekisktalande världen. Troligtvis var de proselyter, d.v.s. de hade omvänt sig till den Judiska tron. Det fanns en inte ringa gupp utlänningar som hade omvänt sig till Israels Gud och en stor del av dem blev senare kristna och spelade en avgörande roll när den kristna tron spreds över världen. De visste ju hur man kunde tala om juden Jesus också för dem som inte kunde Israels kultur och förståelse av världen.

Dessa greker, som hade omvänt sig till Israels Gud hade i sin nyvunna tro förstått löftena om Messias. Kanske var de klarsyntare än folket som så länge vant sig vid texterna att de blivit blinda för dem – det kan ju lätt hända. När de hade hört talas om Jesus och vad han gjorde hade de känt igen tecknen på Messias. De var lyhörda och längtande, en god utgångspunkt för att lära känna mer om Gud. De ville ”se Jesus”. När Johannes skriver så menar han inte ”titta på Jesus” – utan de ville lära känna honom, förstå honom, se honom i Guds sammanhang, skåda honom. Grekerna hade vänt sig till Filippos – de kände kanske igen hans grekisktklingande namn och Filippos och Andreas lyssnade till dem och gick för att fråga Jesus om de fick tillträde till honom.

Jesus svarar: *”Stunden har kommit då människosonen skall förhärligas. Sannerligen jag säger er: om vetekornet inte faller i jorden och dör förblir det ett ensamt korn. Men om det dör ger det rik skörd.”*

När Jesus ridit in i Jerusalem och hälsats av skarorna som hört och sett vad han gjort – och när han nu också förstått att världens folk, hedningarna, sökte efter honom, längtade efter honom, ville se honom – då viste han att stunden var inne för han verk – det största av alla verk. Nu skulle han gå in i lidande för hela världen skull.

¹ Tim 2:4-6

Gud, vår frälsare, vill att alla människor skall räddas och komma till insikt om sanningen. Gud är en, och en är förmedlaren mellan Gud och människor, människan Kristus Jesus, som gav sig själv till lösen för alla...

Så låter Johannes Jesus sammanfatta hela frälsningsverket i den lilla bilden av vetekornet som måste falla i marken och dö – för att bära frukt. Om kornet inte

dör blir det inget annat än ett korn – men när det dör visar det sig vad kornet egentligen var: livet självt!

Det Jesus hade förkunnat under sin få år av undervisning var inte så mycket nytt – han hade med all önskad tydlighet visat hur man skulle förstå Guds ord, att man inte kunde schackla med det – och att Guds ord var till för att hjälpa människa leva ett gott liv. Men Jesus var trots allt bara en av alla dessa profeter som vandrade omkring i landet och som folket älskade att lyssna till. Visst talade Jesus med en märkbar auktoritet – och det han gjorde i under och tecken var underbart att se och uppleva. Men ändå – många underbara saker har skett i världen och sedan blivit glömda – utan kraft. Kornet måste falla i marken och dö för att de skall ge det liv som det var tänkt att ge. Jesus måste dö och uppstå för att hans ord och verk skulle få ge liv.

Och redan nu ser Jesus att detta mönster inte bara skall gälla honom – även om han är den förste och störste – samma mönster skall gälla också alla dem som vill följa honom: *”Den som älskar sitt liv förlorar det, men den som här i världen hatar sitt liv, han skall rädda det till evigt liv”* – ja, orden är inte lätta att förstå. Det handlar inte om att tycka det här livet är vedervärdigt och hemskt, utan om att följa Jesus bort från allt det destruktiva och nedbrytande. När Johannes skriver om ”världen” talar han inte om världen som Guds goda skapelse utan som den plats där den onde upprättat sitt rike och förslavar människorna. Det är den onda världen Johannes talar om och som vi skall hata. Vi skall hata allt som förstör, bryter ner och förtar Guds och människans värdighet. Johannes menar alltså att den som älskar den här onda världen kommer att mista sitt liv, men den som tar avstånd från den skall finna det verkliga livet bortom denna fallna skapelse. Det är viktigt att förstå denna skillnad – annars kan vårt tro lätt framstå som världsfrånvärd och livsföraktande – vilket den på intet sätt är.

Men att hata denna onda värld medför konsekvenser. Att förkunna fridsriket in i denna ockuperade värld kostar på – tro inget annat. I Sverige är det på ett sätt lätt att vara kristen – det kostar inte på alls. Lite tramsiga kommenterar på sin höjd, lite förutfattade meningar och annat sådant. Men vi behöver än så länge inte plikta med våra liv som många av våra bröder och systrar ute i världen får göra. Vi lever mitt i martyrernas tid – aldrig har kyrkan blivit så hatad som hon är i dag och aldrig har det fått kosta på så mycket för Kristi kropp som det gör i dag. Vi får inte glömma det – annars är det så lätt att vi fastnar i ett tänkande där vi bygger en nationalromantiskt trygg och världsfrånvärd kyrka – och det gynnar inte Kristi sak eller våra bröder och systrar ute i världen.

Om vi vill tjäna Kristus måste vi mer och mer gå in i kampen för Guds sak. Vi behöver gå in i det konkreta arbetet för att upprätta människor, bygga ett gott

samhälle, ställa oss på de svagas sida, bryta orättfärdiga ordningar, stå liksom Kristus på människans sida, kosta vad det kosta vill:

Joh 12:26

Om någon vill tjäna mig skall han följa mig, och där jag är kommer också min tjänare att vara. Om någon tjänar mig skall Fadern ära honom.

Vi kristna i Sverige lever fortfarande i statskyrkans trygga tänkande - vi är ännu ingen röst i samhället – ett tyst mumlande, inte mer. Vi fördjupar oss i teologiska spetsfundigheter som inte har någon betydelse för människor mer än att hjälpa oss positionera oss i den inomkyrkliga debatten – och jag säger inte att det är oviktigt – men det är oviktigt om det skymmer och tar kraft från det uppdrag Kristus gett oss; att med honom vara där Kristi verk behöver utföras. Och där Kristi verk utförs finns alltid utsattheten, lidandet och döden närvarande.

”Nu är min själ fylld av oro. Skall jag be: Fader, rädda mig undan denna stund? Nej, det är för denna stund jag kommit. Fader förhärliga ditt namn.”

Liksom Kristus föddes för att utföra sitt uppdrag genom lidandet och döden – är vi kristna kallade att följa honom också i detta. Det betyder att våra liv är insatta i ett sammahang – i Kristi kropp. Du är inte bara till för dig själv, du är till för dina bröder och systrar och för hela världen. Du är del av Guds plan. Vi är så vana att bli betraktade som åskådare till Guds verk. Men det är vi som ÄR Guds verk. Han har ett uppdrag med oss. I det uppdraget ligger lidandet och utanförskapet som en naturlig del. Ibland tror jag inte att vi riktigt förstått det då vi i våra väletablerade sammanhang njuter livets bekvämlighet. Och tro inget annat än att jag tycker det är gott att vi slipper lida, att vi slipper det smärtsamma utanförskapet. Men jag tror samtidigt att en av orsakerna till att vi slipper det är att vi dragit oss undan det. Med snitsliga formuleringar och kluriga tankeöverbyggnader försöker vi förklara för den värld vi är satta att tjäna och för oss själva att kristen tro är lära och åsikter, lite moral och lagom svåra andliga övningar – inget mer. Det är därför de ”greker” som kommer till oss ibland inte finner Kristus – de känner inte igen den längtan de haft efter honom i våra sammanhang. Vi har dragit oss undan den smärta vi är kallade att bära i denna värld. Vi har undvikit oron och gjort oss till åskådare. Jag säger inte detta för att lägga någon skuld på någon annan än mig själv – men jag tror inte desto mindre att det är sant att människor inte känner igen Kristus i våra sammanhang eftersom vi inte vågar följa honom in i smärtan – in i kampen för människans värdighet och upprättelse.

Varför är vi rädda? Jag tror att en förklaring är att vi som folk har blivit så djupt sekulariserade. Vi lever i en kultur som förflyttat den andliga delen av livet till

det privata. Vårt samhälle accepterar religiös utlevad så länge den sker inom egna väggar. Jag vill alls inte ha religiösa partier eller ett religiöst samhällsskick i vårt land, det är inte det jag bekymrar mig över – men att vi kristna ibland inte förstått att våra åsikter som kristna också är en röst in i samhällsdebatten, in i samhällets liv och leverne. Vi kan inte vara privata i vår tro. Vi måste agera också som kristna i samhället – inte bara som s.k. privatpersoner. Hur skall annars folk få se vad Kristus gör mitt ibland oss. Det är ju denna värld, detta samhälle som han älskar. Det är våra liv som är hans vittnesbörd. Det är vi som är Jesu lärjungar – det är oss som ”grekerna” kommer till då de vill ”Se Jesus”.

Jesus påminner om allvaret i det hela då han nämner domen. ”Nu faller domen över denna världen, nu skall denna världens härskare fördrivas”. Denna världen härskare är enligt Johannes språkbruk den onde själv.

Mot vetekornets kraft – då det läggs i den mörka jorden - finns inget som kan stå i vägen – inte ens den ondes rike i denna värld som ibland kan tyckas så mäktigt och stort. Livet kommer att segra – men segra genom döden, genom smärtan och utanförskapet. Vi blir befriade från den onde genom att lämna honom åt hans dom – den där han dömer sig själv till evigt mörker och utanförskap. Vi lämnar honom genom att följa Jesus genom hans död och uppståndelse. Vi börjar den vandringen i dopgraven. Men är kallade att konkretisera denna efterföljelse i vår vardag. Vi skall i våra liv och i vårt handlande rädda människor, dra dem bort från förnedring och mörker in i Kristus.

På onsdag börjar fastetiden. Låt denna fasta få röra sig kring frågorna om hur du gestaltar Jesu väg i ditt eget liv. Hur konkretiseras evangeliets upprättelse i ditt liv så att de ”greker” som söker sig till dig eller oss finns vad de söker: Kristus själv.